

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos példát sor egyszer 20 fillér,
minden következőjéért 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, január 22.

Veszteségeik miatt
nem tudnak támadni az oroszok.

Budapest, január 21. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

A Toporoutznál és Bojannál tizenkilencedikén szenvedett nagy veszteségek hatása az ellenséget tegnap a harc szüneteltetésére kényszerítette. Itt tehát, miként az északeleti harc vonal valamennyi többi részén is, eltekintve az időközönként előfordult ágyúharcoktól, aránylagos nyugalom volt. Egy orosz repülőraj áthaladt a Brzezanytól délkeletre fekvő területen és bombákat dobott le, amelyek azonban semmiféle kárt nem okoztak.

Olasz hadszíntér:

Tegnap délután a Col-di-Lana csúcsán és lejtőjén levő állásaink két órán át pergő tűz alatt állottak, San Pauesst (Peutelsteintől északra) szintén hevesen lőtték. Az arcvonal többi részén a tüzérségi tevékenység nem haladta meg a rendes mértéket.

Délkeleti hadszíntér:

Nevezetesebb esemény nem történt. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Orosz előretörési kísérlet
Pinsk és Czartorysk között.

Berlin, január 21. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Különös esemény nem történt.

Keleti hadszíntér:

Az arcvonalon Pinsk és Czartorysk között gyenge orosz osztagok előretöréseit könnyen visszavertük.

Balkán hadszíntér:

Semmi újság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Csendesek a török harcterek.

Konstantinápoly. A főhadiszállás jelenti:

Kaukázus-front: Tegnap nem volt jelentősebb hadmozdulat. Egy ezred-

nyi ellenséges lovasság egy helyen megkísérelte, hogy állásaink felé előretörjön, de ellentámadásunk következtében kénytelen volt visszavonulni.

Dardanella-front: Egy ellenséges cirkáló és monitor több ágyulövést adott le Tekeburnu és Seddit-Bahr felé. Tüzérségünk viszonzta az ágyuzást.

Nikita kardja.

Arad, január 21.

Montenegró sziklái között, ahol még tíz nappal előbb minden szürke szikla mögött halál lappangott, ahol vad, elszánt és keserű szívű oragorcok várták lesen csapatunkat, franciá ágyúkból, angol fegyverekből amerikai municiót lőtték ránk és olasz gabonából sültöt fekete kenyert eddégelték, Montenegró sziklái között most egészen más színjáték pereg le. Egy kicsi kemény ország szomorú és örvendős vége. Szomorú: mert minden bukás szomorú, és örvendős, mert Montenegró még idejében fel tudott emelkedni a harcról lemondás tragikumához, mielőtt a végső, reménytelen romlás reakövetkezett volna.

Montenegró mezmáradt katonái ma ott a vérrel és kitartással védett, de hasztalan és már remény nélkül védett sziklavárakban nem harcra, nem halálra készen tartják fegyvereiket, hanem azért szorítják tizen-nyolc hónap löportüstjétől, véréből kőrges, feketepiros markukba, hogy még egyszer érezzék a hideg csövet, amely annyiszor lett forró a kiröppenő golyók tüztől, még egyszer mielőtt átadnák a diadalmas ellenfélnek. A nagy félkör, amelynek törhetetlenül előrehajló ívével hadseregünk már-már egészen összeroppantotta ezt az ellentétet is: bezárul, hogy lefegyverezze a békét kérő harcosokat.

Es katonái Alén, elsőnek az uralkodó lép elő. Nikita. Nikita, aki még a Lovcenen puskát ragadott és versenyezve lőtt katonáival. Most kard a fegyvere és ez a fegyver arra kell, hogy átnyujtsa a győztesnek. Bármilyen operettország volt békében a fekete hegyek királysága, bármilyen kis sereg legfőbb hadura az öreg Nikita, mégis uralkodó, álmaival nagy jövőbe látó, hősi harcok diadalát álmodó álmaival bukik le végképen, a mikor odateszi kardját egy borotvált arcú, paposan joviális képű katona Kövess Hermann tábornok, a Montenegrót hódító hadsereg parancsnoka kezébe.

A monarchia tábornokai, hadvezérei közül messze messze múltba visszanezón Kövess Hermanné elő-

ször és egyedül az a dicsőség, hogy legvőzött, magát megadni kényszerült uralkodó kardját veszi át. Nevezetes esemény, nagyszerű nap tehát ez, a mely büszkén ragyog fel abban a sok dicsőségben is, amellyel hadseregünk a háboruban minden harctéren diadalmasan tündökölt. Kövess tábornok, amint Montenegró határan komor sziklák között az ősz Nikita kardját átveszi: ez a kép, ez a mozzanat egyszerre kifejezi egész nagyságát, jelentőségét ennek a kapitulációnak.

Utóliára Szedánnál került ellenség hatalmába uralkodó, győztes hadvezér kezébe csatát, hadjáratot és reményt vesztett király kardja. Am Szedánnál Napoleonnak nem volt más választása. Seregét szoros német gyűrű zárta körül, a csata elveszett, nem volt más ki-útja, mint a fegyverletétel. Nikita kardja nem ilyen kényszerülten letett fegyver. Montenegró uralkodója előtt voltak követhető (gony lenne azt irni: követésre csábító) példák. Antivári felé még nyitva állt az útja, hegyek között, uttalan utakon futhatott volna akár Albániába is, amíg szabad kikötőt készen álló olasz hadihajót talál és átsuhan az Adrián az olasz partokra. Hontalan, országatlan, az entente kenyere él, az entente reménymorzsaival táplált uralkodó lehetett volna, mint a belga Albert, aki csodálatraméltó hőst játszik Belgium mezmáradt, rommá és mocsárrá harcolt utolsó csücskében, mint Petár, aki olasz földről, majd Kortuból álmodik Szerbia visszaszerzéséről. A királynő, a hercegnők, a miniszterelnök el is futottak erre az utra, ma már Brindisiben járnak és Nikita is megtehetné volna velük ezt az utat.

Hogy még sem a futást választotta, hogy nem vitte serege romjait a szerbek módjára felajánlani az entente-nak: áldozzák fel ott, ahol akarják, hanem megállt országa mezmáradt földjén, kényre-kegyre megadta magát: ez az igazi jelentősége a fegyverletételnek. Nikita kardja arról a bizalmatlanságról beszél, a mellyel az éles szemű uralkodó a négyesszövetség jövőjét nézi.

Olaszországot önálló hadviselőnek tekintik szövetségesei.

(Kényszerítik Itáliát a Balkán-akcióra. — Az új angol hadsereg tíz éves háborúra kész.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Bécs, január 21.

A Balkán események, különösen Montenegró kapitulálására Itália és szövetségesei közt elmentéket támasztottak. A félhivatalos Temps jelenti, hogy Anglia és Franciaország Rómában határozottan követelték, hogy Itália haladéktalanul vegyen részt erős csapatokkal a szaloniki-i vállalkozásban, ellen esetben az entente kényszerül azt vélni, hogy Itália önmagát önálló hadviselő félnek tekintti, minosen szövetségi viszonyban, eszmén a londoni egyezmény köti, vagyis külön békét nem köthet.

Elkeseredés az olaszok ellen.

Zürich. Párisban nagy elkeseredést váltott ki a félhivatalos olasz kormányfőirat, amely szerint a szaloniki-i vállalkozás teljesen elhibázott, megkésett s kilátástalan. Ez az oka az összes entente-kudarckoknak.

Az Adria olasz érdekeinek védelme.

Lugano. Az olasz király a napokban visszatér a frontra. A legutóbbi minisztertanácson Orlando hadügyminisztert és Soninno külügyminisztert megbízták, hogy dolgozzanak ki egy tervezetet, a mely biztosítaná az olasz érdekeket az Adrián.

Lord Derby az új angol hadseregről

Amsterdam. Lord Derby a New York Herald levelezőjének kijelentette, hogy a háború még két, vagy akár tíz évig is eltart. Anglia mindaddig harcol, míg csak a németeket le nem győzi. Az új angol hadsereg magasan felette áll a német hadseregeknek. A védőköltségek belső zavarokat nem idézhet fel. A munkásság és a nép szívvál-lélekkel bizik a végső győzelemben. A legnehezebb kérdést, a bányászokat, vasutasokat, dokk-munkásokat lehetőleg rövidesen sikerül megoldaniok.

Angol képviselő a háború ellen.

London. A Times jelenti: Nelson angol képviselő Bostonban nagy propagandát indított a háború ellen. Hangoztatja, hogy Angliában mindent elkövetett, hogy a háború pusztítására teheria a nép figyelmét. Nem tér vissza többé Angliába, hanem Amerikából akarja kérdőre vonni mindazokat, akik Angliát belekeverték a világháborúba.

Kiterjesztik Németország blokádját.

London. Az első az szerdai ülésén az erélyesebb blokádjában a következő javaslatot nyújtották be: Miután arról értesültek, hogy az ellenség a szomszédos semleges országokba nagymennyiségű olyan árut visznek be, melyekre az ellenségnek a háború folytatásához szüksége van. Felszólítják ezért a kormányt, hogy tegye a blokádot oly határozottá, amennyire az a semlegesek belföldi

szükségeinek kielégítésére szolgáló normális behozatalának károsítása nélkül lehetséges.

Hollandiai partraszállást terveznek a franciák.

Gent. A legújabb értesülések szerint a franciák a közvélemény nyomása alatt új offenzívát akarnak kezdeni. A sok terv között emlegetik azt is, hogy a hollandi partvidéken nagyobb arányú csapat partraszállást akarnak megkísérelni.

Mikor lesz Aradon földgáz?

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, január 21.

A Ház ülésének mai napirendjén a földgáz értékesítéséről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása van. Ma is beható vita várható mind az ellenzék, mind a munkapárt részéről. Az első felszólaló Koppony Traugott szász képviselő, akit egy másik erdélyi képviselő, Ugron Gábor követett. Utánuk a munkapárt egyik hozzáértő szakértője, Söpkéz Sándor mondott a javaslat mellett beszédet. Bethlen István gróf pedig újabb ellenzéki határozati javaslatot terjesztett be.

Az ellenzék kérésére a Ház holnap, szombaton nem tart ülést és így a földgázvitát csak hétfőn folytatók.

(Törvény a hadiszolgáltatások egyezségeiről.)

Bethly Pál elnök tíz óra negyvenöt perckor megnyitja az ülést. Hazai Samu báró honvédelmi miniszter javaslatot terjeszt be a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján bejelentett igényeknek egyezség útján való kielégítéséről.

Ezután áitért a Ház a földgázjavaslat tárgyalására.

(Erdély és a földgáz.)

Az első szónok Coppony Traugott, aki főleg a speciális erdélyi érdekek szempontjából foglalkozik a javaslattal. Sürgeti, hogy a földgáz mezőgazdasági téren minél jobban kihasználhassák. A törvényjavaslatot elfogadja.

Ugron Gábor szerint Nagyszombat és Brassó a szerződés mellőzi és Marostorda vármegye és Marosvásárhely kivételével a Székelyföld másik három vármegyéjéről teljesen megfeledeztek. Csatlakozik Copponynak ahhoz a kéréséhez, hogy amennyiben a tárgyalás alatt lévő szerződés keretén belül nem lehetséges a Székelyföld nagyobb városainak érdekeit megvédelmesni, keresse módját a pénzügyminiszter a még rendelkezésre álló gázmezők hasznosítása révén ezeknek a nagy érdekeknek a szerződés keretén kívül való kielégítésére. Örömmel üdvözlö a német tőkét, amely gazdasági megerősödésünk szolgálatába áll.

(Egységes energia-elosztás.)

Ezután Söpkéz Sándor szólal fel.

— A háború utáni nagy terhek elviselésére — mondja — egyedül, takszerűséggel igényeinknek lefokozásával képesek nem lennünk, ha-

nem csak mezőgazdasági és ipari termelésünk fokozásával érhetjük el célunkat. Nyugati országokban esztendőnk óta foglalkoznak az országor, egyéges energia elosztásával, nálunk tehát annál sürgetőbb és égetőbb a kérdés, mert a ma még egyedül számba jövő energiaforrásban: a szénben szegények vagyunk. Igazán nem érthető az az ellenkezés, amely most anynyi oldalról megnyilatkozik, amikor a Deutsche Bank vállalkozik arra, a földgázértékesítés lehetőségével szemben. Kétségtelenül mindenki örvendene, ha a földgáz értékesítéséből az erdélyi városok számottevő jövedelemhez jutottak volna, de alig hihető, hogy ha az állam a földgáz akár önköltségi áron is adta volna át az erdélyi városoknak, ezzel a mondott cél elérhető lett volna. A földgáznak, hogy iparfejlesztő hatása legyen, nagyon ocsónak kell lennie, de viszont a földgáz értékesítéséből a földgáz elosztó vállalatoknak haszna kell, hogy legyen. Igen nagy földgáz-fogyasztást kell tehát teremteni, amit csak különböző alkalmas iparok megerősítésével lehet elérni. A Deutsche Bank összeköti a Mezőségeket, Marosvásárhelyvel, Kolozsvárral, Nagyváraddal, esetleg Araddal földgázvezetékekkel. Az országnak ezen számottevő részébe tulajdonképpen elkészült energiát elosztó hálózat. Ha majd látni fogjuk, hogy a mezőgazda a gáz erejéből vett energiával szánt, vet. örül, akkor remélhető, hogy a Deutsche Banknak követői akadnak.

(Előbb Erdély, azután Arad.)

Bethlen István gróf szerint a szegény erdélyi földbirtokos osztály, amely részorul a kormány támogatására, törvényben biztosított jogok megsértéséért az állam tulajdonába juttatta a földgázvezetéseket abban a reményben hogy mezőgazdasági érdekeket szolgál vele. A kormány a legjobb éveket elmulasztotta a földgáz hasznosítására. A mostani szerződést túlságosan hosszú időre kötötték és különösen költségteljes az egyvázárak túl nagyok és nem fokozatosak a távolságok szerint. A legsúlyosabb segély az, hogy a fluktuáló gázárak miatt az inarosság tartózkodni fog a földgáz használatától. Erdély közgazdasági felvirágztatásának szempontjából megalkodni kellene a monopóliumhoz. Az esetben, ha az ellenzéknek Pláthy György által előterjesztett határozati javaslatát nem fogadják el, ellenben tudomásul vennék a miniszterelnöki kijelentést és a szerződést, határozati javaslatot nyújt be, amely a következő: „A nagyvárad és aradi vezetéket mindaddig, míg az erdélyi városok, a Székelyföld és Brassó város földgázzal ellátva nincsenek, nem építik ki. A földgáz-részvénytársaság az állam kívánságára a termelt gáz mennyiség 25 százalékát tartozik az államnak biztosítani. A földgáz ártát köbméterenként 12—8—4 és 2 fillérben állapítják meg. A maximális árak csakis addig maradnak érvényben, a míg a vezetékeket kiépítették. Mindenféle jogvitában a földmivélségi és a pénzügyminiszterium illetékesek. Amennyiben Kolozsvár és Marosvásárhely nem tudnának megállapodni a földgáz részvénytársasággal, akkor a gázmezőkről vezetékek építendőek mindkét városba, amelyek így legalább is ugyanabban az időben, mint más városok, földgázzal ellátandók.

(Váratlan változás a horvát miniszterségben.)

Szász Károly elnök javasolja, hogy a vitát hétfőn délelőtt tíz órakor folytassák és közölje a miniszterelnöknek bejelentését. A király Pejaševics Tivadar grófot a horvát miniszterektől felmentette és utódjául Hidéghóthy Imrét kinevezte. Pejaševich miniszter tudvalévőleg a háború kitörése óta Franciaországban internálva van.

Az ülés háromnegyed négykor végződött.

Kassa-Debrecen-Arad-Temesvár tranzverzális vasút.

(Az észak-déli közvetlen utvonal. — Frankfurti magyar mérnök terve.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 21.

Néhány nap előtt megírta az Aradi Közlöny, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara akciót kezdett Aradon áthaladó balkáni összeköttetés létesítése érdekében. Az Arad-Temesvár-Belkán között közlekedő expressz vonat gondolata messze idegenben élő aradiakat is érdekelté tette. Német földről Mainz-Frankfurtból írta a kamara tervéhez kapcsolódóan az alábbi érdekes sorokat Schartner Sándor gépészmérnök:

— Kapcsolatban az Aradi Közlöny 10. 6-iki cikkével, mely az Arad-Temesvári Balkán-expressz eszméjével foglalkozik, legyen szabad ahhoz következő, hasonló tárgyú észrevételt hozzáfűzöm.

— A báriási Duna-híd és a szerbiai fővonalhoz esatlakozó vonalág kiépítése nemcsak a szőnyegforgó összeköttetés szempontjából hasznos és szükséges, hanem egyezményesen egy észak-déli tranzverzális utvonal létesítésének kénezhetné kiinduló pontját. Ez az utvonal, mely a Felvidéket közné össze Kassa-Debrecen-Nagyvárad-Arad-Temesváron át a Délvidékkel és a Balkánnal, egyre sürgősebb feladata lesz vasúti politikánknak. A fővárosban radiálisan összetűző fővonalak nem elégíthetik már ki forgalmunk igényeit; szükségünk van olyan közlekedési utakra, melyek a vidék nagy centrumait kötik össze legközelebb egymással. Vidéki nagyvárosaink szabályos körben, 250—300 km-nyi távolságban helyezkednek el Budapest körül, de az a körút, mely ezeket közvetlenül egybekapcsolná, hiányzik. Elegendő, ha a jelenlegi arad-szolnok-kassai, vagy arad-szolnok-debreceni kerülő utakra mutatunk rá, nem is szólva az arad-nagyvárad, még erőnyelg kedvezőbb összeköttetéséről, annak igazolására, hogy milyen idő, munka és költségtöbbletet jelent a mai állapot személyes és teherforgalomban egyaránt. A sok gazdasági érdek, mely különösen a fent felsorolt gőcpontokat egymáshoz fűzi, a hiányt részben érezhetővé tette és tudtommal az aradi Kereskedelmi és Iparkamara több ízben sürgette is a helyzetnek legalább részleges javítását. Hogy azonban itt radikális és teljes megoldásra van szükség, azt más oldalról a háború világította meg. Vasutasaink tudnák megmondani, hogy mily nehézségekkel járt a csepatszállítás, midőn a szerb harctérről észak felé kellett erőnket fordítani a egyrészt egy rövid, egyenes utat a Tisza balpartján, másrészt a Kárpátokon át Galiciába vivő elegendő teljesítményű vonalakat nem álltak rendelkezésre. Mint ismeretes, Przemysl sorsát is az peccsételte meg, hogy déltől egyetlen, egy vágányú vonal köti csak össze a Hüntherland-dal. Vízönt a kassa-oderbergi tranzverzális vonal létesítése megbecsülhetetlen előnyöket nyújtott kárpáti defenzívánk idején. Valószínű, hogy a stratégiai tanulságok után az osztrák vasútpolitikának se lesz ellene kifogása, ha Galicia, esetleg az érdekszféránkba kerülő Lengyelország, közvetlen, egyenes észak-déli vonalon utat nyernek hasánonk át a Balkánra. Valószínű továbbá, hogy az oderberg-lemberg-bukaresti viszonylat, mely nem egyéb, mint Magyarország megkezdése, a Németország-Romániai forgalomnak, sokkal kisebb részét fogja lebonyolítani, ha Magyarországon át rövidebb utak fognak megnyitni.

Az említett vonal létesítésével városunk és vidékünk szélesebb körű közlekedését ismét eggyel több ponton kapcsolhatnánk az európai forgalomba, de csak úgy, ha az eddigi hiányokat gyökeresen pótoljuk, kettővágányú, elsőrangú vonalakat építünk a az átmenő személyforgalmat közvetlen, időben és pénzben előnyt nyújtó gyorsvonatokkal bonyolítjuk le.

Ha az arad-temesvári expressz eszméje a felvetett formában megvalósul, úgy az említett észak-déli fővonal Nagyváradig terjedő szakasza is nagyjából rendelkezésre állana. A nagyvárad-debreceni, debrecen-kassai szakaszok elsőrangúvá tétele, illetve kiépítése befejezett egészé tenné a tervet. Minden kétségkívül elsősorban pénzkérdés, a befektetés azonban mindenestre meghozná a kamatokat.

Figy-lemreméltó haladás volt a tranzverzális vonalak terén a nagyvárad-dombovár-fiumei közvetlen vonatok beállítása, de eltekintve ettől, hogy az egyvágányú, nem elsőrangú pályán csak fél eredményt lehetett elérni. Arad érdekei csak hiányosan nyertek ki-elégítést. Kíváncsok lenné, hogy ezen nem kevésbé fontos viszonylat kérdése aradi szempontból is kedvező megoldást nyerjen.

Montenegró tovább harcol?

(Olasz hírek a kapituláció megbírsulásáról. — A hadsereg Nikita ellen.)

Alábbott folytatás.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Luçano. Az olasz lapok római és párisi jelentéseket közölnek, hogy Montenegró és a monarchia között a tárgyalások megszakadtak. A jelentések jellemzők a lapok tájékozatlanságára.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik az olasz határról: Itálában nagy csodálkozást váltott ki az a kételyvel fogadott hír, hogy a montenegrói kapituláció tárgyalásai megszakadtak és újra felvették a harcot.

Berlin. A Lokalanzeigernek jelentik Hágából: Nikita külön békéjét a hadsereg ellenzi. Martinovics tábornok étere állott az elégedetlenségnek s az ő vezetésével felvették a harcot. Ha saját zászlójuk alatt nem harcolhatnak, akkor a szerbekkel rognak egyesülni.

Róma. Az Idea Nazionale-nak jelentik San Giovanni di Medunából: A szerb hadsereg Szkutariában egyesítve Martinovics vezérlete alatt a montenegróakkal, arra kényszerítette Nikitát, hogy álláspontját változtassa meg. Az olasz lapok egyhangsággal jelentik, hogy a montenegrói hadsereg ellenozte a fegyverletételt és érvényesítette akarátát.

Athén. A görög kormány elhatározta, hogy a további semlegességét sértő incidenseknek elejét vevendő az aegai partvidéket, az összes kikötőket védelmi állapotba helyezi.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: „Revizor” újdonság, előszór.

Payr Hugó aradi előadása.

(Hadtudósítás előszóval. — A Kölcsey

Egyesület második zsurja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 21.

Vasárnap délután a kulturpalotában érdekes előadást rendez a Kölcsey Egyesület. A januárra tervezett második Kölcsey-zsur előadójaként érdekes egyéniséget lát vendégül az egyesület: Payr Hugót, a Budapesti Hírnap haditudósítóját. Az aradi közönség előtt nem ismeretlen Payr Hugó neve. A hosszú háború alatt már kialakult a karaktere az egyes haditudósítóknak. Van, aki a volt katonaiust szemével csak katonai eseményeket lát, a másik a belletrista éles és szines megfigyelő erejével találja meg témáit, van, aki a borzalmakra vadászik, aki érzékeny szíveket érintget írásaival. A magyar haditudósítók — hűszón mondhatjuk — épügy kitétek magukért, mint a magyar katonák. Mindegyik tudása, tehetsége lejárta adta, amikor arról akart beszámolni: mit látott fiaink vítérségéből, seregünk és szövetségeseink diadaliból. Payr Hugó irásai komolyság, biggadság, tiszta és éles megfigyelés, a dolgok mélyére látás tekintetében mindig az első közt voltak.

Aradra egyenesen a Kriegspressquartier-ről érkezik a kitűnő haditudósító, hogy megtartsa előadását, amelyben a Háborus képek címmel olyan tapasztalatokról számol be, a melyeket eddig nem írt meg, olyan megfigyeléseket mond el, amelyek az aradiakat legjobban érdeklik és bosszál — valószínűs és szavas haditudósítást hoz a legfrissebb hadieseményekről is.

Payr Hugó előadása vasárnap délután 5 órakor kezdődik a kulturpalota nagytermében és azok, akik nem tegejai a Kölcsey Egyesületnek, egy koronás belépőjeggyel halgathatják meg az érdekes előadást.

* A színház hírei. Rajnai Gábor, a budapesti Nemzeti színház kiváló művésze engedve a több oldalról megnyitvánult kérelemnek. Vasárnap délután ismét előléta a Faun című szerenét, anéllyel teljesen meghódította az aradi közönséget és így alkalma van a vasárnap délutáni színházba járó közönségnek is Rajnai kiváló művészetében gyönyörködni. A Faun előadása délután 8 és fél órakor mérsékelt helyárakkal lesz megtartva. A revizor, a budapesti Nemzeti színház kiváló vizjáték újdonsága holnap, szombaton kerül előszór színpadra Rajnai Gábor vendég fellépésével. A rendkívül érdekes újdonság csupa humor és helyzet komikum, amit a szereplők teljesen ki is használnak, a vendégművészen kívül a társulatnak csaknem összes tagjai részt vesznek az előadásban, melyet vasárnap este megismételnek Rajnai Gábor fellépésével. Előkézzületen A császárné és A kisasszony férje újdonságok.

* A megtörtént órája. (Erna Morán-film az Urániában.) Mind a kétfő kitéző: Erna Morána is, a darab is. Közönségünk tapasztalatból tudja, hogy Erna Morána ma egyike a mozi legelső drámai tehetségeinek, akinek minden újabb fellépése új esemény a előhaladásának újabb látható fokáról tess tanúságot. A másik szevációj maga a darab, melynek témája olyan ragvozó, hogy okvetlenül meg kell menteni a színpad számára is. mert szavakkal megírásza ezt a témát a legesodásabb előadást lehet vele produkálni. Egy nagyvilági nőről szól a kép, aki talun megismerkedik egy paraszt legényel, kit magával vissz a városba. Ott természetesen a gunyolódó kacaj visszafűti falujába és a boldogtalan nő utána megy a hegyek közé. — Fiaubert: Salambo című világhíres regénye után készült film, mely kivitel és eselkmény tekintetében felülmúlja a „Quo vadis”-t a legközelebbi napokban kerül bemutatásra az Urániában.

* A 9 ujja ember szenzációs premierje az Apollóban. Ha közzér olyan nagy lenne az Apolló-színház, mint amilyen, akkor is szűknek bizonyult volna ma este. A jegyek csaknem teljesen elkeltek előre, úgy hogy a későbbben jövők már csak a „Minden jegy elkel” táblácskát találták a színház pénztárának ablakán kifüggesztve. Szélsőre tehető szoknak az embereknek a száma, akik kénytelenek voltak lemondani az Apolló-színház mai premierjáról a beérni azzal, hogy a mozi leghatalmasabb szenzációját: A 9 ujja embert szombaton, vagy vasárnap nézzék meg, akik bejutottak a nézőtérre, azok számára feledhetően lesz a mai este. A moziművészet újabb hatalmas lendületét mutatja ez a nagystíli kalandor-dráma, amelynek megkonstruálásánál az emberi eszékélés szinte utánozhatatlan munkát végezt. A darab szűsége nem a vakmerő képtelenségek sorozatából van összeállítva,

hanem logikus meglepetésen épül fel minden egyes fordulata ennek az idegfeszítően érdekes drámának. A darab kiállítását egyszerűen bámulatba ejti. Az első este páratlan sikert aratott kalandor-dramát még szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló-színház, Szombaton 4, fél 6, negyed 8 és 9 órakor kezdődnek az előadások.

* Montenegró kapitulációjáról ma sajnálattal táviratot kaptunk, hogy annak felvétele már teljesen nem készült el s így azt csak a legközelebb mutathatjuk be közönségünknek, de hogy Montenegróról még is mutassunk, így megszereztük a Loveen hegység és annak környéke felvételét, amelyen bátor katonáinknak hősiességüké fordult le. Ezenkívül a *Hajza az ellopott gyémánt után* című 5 felvonásos idegizgató detektiv-sláger és az elsőrangú műsor kerül vasárnap bemutatásra az Erzsébet mozgószínházban. 171

Görögország elutasította az entente ultimátumát.

(Nem adják ki a központi hatalmak követelnek az uttlevelet. — Előbb Albánia azután Szaloniki? — Török csapatok a görög határon.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin, január 21.

A Vossische Zeitung jelentik Konstantinápolyból: A négyes szövetség azon ultimátumára, amelyben a központi hatalmak követel uttleveletnek kiadását követeli, a görög kormány elutasító választ adott. Közelebbi hírek hiányoznak.

Szaloniki a hadizónában.

Lugano. Az olasz lapok jelentik Szalonikiból: Sarrafi tábornok a görög szigetek és a szárazföld közt megszakította a táviró-összeköttetést. Szaloniki a hadizónában van. Az entente ott civilhatóságokat állított fel.

Albánia megtisztítása az első feladat.

Berlin, január 21. Az „Echo de Paris” szaloniki tudósítója jelentik: Monasztirból érkező utasok beszélik, hogy a bolgár seregek folyton hátrább vonulnak, hogy átengedjék helyüket a német csapatoknak, melyeket Monasztir körül vonnak össze. Csak Monasztir közelében már eddig 50.000 katona van. A német tiszték azt beszélik, hogy a monasztiri német hadsereg a Montenegróból levonuló osztrák-magyar csapatokkal együtt Albánia ellen megy, hogy azt az ellenségtől egészen megtisztítsa. Csak e feladat teljesítése után egyesülnek a bolgár és török seregekkel és kezdik meg a támadást Szaloniki ellen.

Szaloniki sorsa meg van pecsételve.

Berlin, január 21. A Temps katonai kritikusa írja: Római táviratok szerint az olasz minisztertanács hosszú ideig tárgyalta ezt a kérdést: hogyan segíthetne Szerbián és Montenegrón. Nem állapodtak meg, mert azaz sem voltak tisztában, vajon egyedül Szaloniki védelmére kellene-e szorítkozni, vagy támadó hadjáratot kezdeni. A Temps szerint a görög határról érkező táviratok egészen zavarosak, de annyi kitévésük belőlük, hogy a központi hatalmak csak akkor intéznek támadást Szaloniki ellen, ha Montenegróban har-

colt osztrák-magyar csapatok megérkeznek Monasztirba, meddig az ut 300 kilométer, mivel a vasutak elpusztultak és a csapatoknak gyalog kell menetelnök.

— Szaloniki az egyedüli pont — írja a francia katona — ahonnan Olaszország megkísérelhetné Szerbia és Montenegró felszabadítását. Előbb a bolgárokkal kellene a szövetségeseinknek végezniük és szután az osztrák-magyar csapatokkal. Ha bevárják, míg az osztrák-magyar csapatok Monasztirba vonulnak s a törökök is megérkeznek, úgy Szaloniki sorsa meg van pecsételve.

Bolgár-görög tárgyalások szalonikii kérdésben.

Berlin, január 21. A legújabb szófiai hírek szerint a bolgár kormány elhatározta, hogy nem kér Görögországtól területi kárpótlást azért, ha a központi hatalmak segítségére lesz Szaloniki felszabadításában. A német seregek, az osztrák-magyar csapatokkal egyesülve, Albánia ellen fognak vonulni, hogy ezáltal a görög-bolgár tárgyalásokat Szaloniki dolgában befejezzék.

Török csapatok a balkáni hadjáratban.

Berlin. A „Corriere della Sera” újabb részleteket jelent a görög határon folyó katonai aktivitásról. Xantiból, ahol eddig két török hadosztály volt, német és bolgár seregek érkezését jelentik. Monasztir körül, vagyis Monasztir és Prilep között és Babuna felé a németek hevesen építik vasúti vonalát építének. A rendszeres vonalat, melyet a szövetségeseik visszavonulásukban elpusztítottak, a németek lázas sietséggel állítják helyre.

Athén, január 21. A Havas-ügynökség jelentik: Jól értesült körök szerint a törökök nehéz tüzérségüket, amelyet eddig Gallipoli-félszigeten összpontosítottak, a görög-bolgár határra szállítottak.

Kíméletlenül bántak Görögországgal.

Szófia. A görög anyakirálynő, aki tudvalevőleg orosz nagyhercegnő, levelet intézett az orosz udvar tagjához, melyben keserűen kifakad az entente-nak Görögországgal szemben tanúsított kíméletlen eljárása ellen.

Ujból kivetik a hadiadót.

(Embey Iván pénzügyigazgató a 20.000 koronás jövedelmek 1916. évi megadóztatásáról.)

Arad, január 21.

Arad, január 21.

Körülbelül egy hónap előtt kimondotta a magyar törvényhozás, hogy a múlt évi mintára a 20.000 koronán felüli jövedelmekre ismét hadiadót ró, hogy ezáltal a horribilis hadikladásoknak, speciálisan a hadsegélyezéseknek legalább egy kis részét fedezze. Az elvek, amelyek alapján a hadiadót kivetik, majdnem ugyanazok, mint az elmúlt évben.

Aradon már legközelebb összeül az a bizottság, amely a pénzügyminiszterrel egyetértésben összeírja a hadiadózók névsorát. Kérdést intéztünk a tekintetben Embey Iván királyi tanácsos pénzügyigazgatóhoz, aki az 1915. évi hadiadó kivételére vonatkozólag a következőket mondotta:

— E hét elején kértem fel Arad város tanácsát, hogy a hadiadó összeíró bizottságot alakítsa meg. Miből ez megtörténik, megkezdődik a bizottság működését nagyjából a tavalyi elvek és szabályok alapján. Az új törvényben csak ez a lényeges különbség, hogy míg tavaly a huszezer koronás jövedelemből ki volt hódítva és mentesítve volt az állandó jellegű jövedelem, amelyet az adózó mint valamely nyilvános számadára kötelezett vállalat igazgatósági, vagy felügyelőbizottsági tagja élvez, az idén azonban ez a jövedelem is beszámítatik a huszezer koronába.

— A törvény értelmében az összeíró bizottság előterjesztése, javaslata alapján a kivető bizottság március hó elején kezdi meg működését. Hogy milyen eredménye lesz idén a kivetésnek, arról nem nyilatkozhatom, mert proféciákba nem bocsátkozhatom. Azt hiszem azonban, nagyjából a tavalyi eredményt fogjuk elérni.

Megkezdődik a román terményszállítás.

(Az ötvenezer vagon román gabona első szállományai.)

Bukarest, január 21.

Bukarest, január 21.

A bukaresti lapoknak jelentik:

Az ötvenezer vagon terményvásárló konzorcium, amely körülbelül tizenhatszáz ezer vagonot uszályt hajókon szállítat el a dunai kikötőkből, bejelentette, hogy a jövő héten a dunai kikötőkbe 50–60 különféle nagyságú uszályhajó fog megérkezni.

Ugyancsak a bukaresti lapok jelentik: Az osztrák-magyar és német konzorcium által megvásárolt 50 ezer vagon termény elszállítását a napokban megkezdik. A terményt szállító németországi vagonok első csoportja, a mely ötven kocsiból áll, tegnap érkezett meg Romániába Verctorovánál.

Szállít azonban terményeiből Svájcnak is Románia. A jövő hét folyamán Svájból 20 vagon érkezik Romániába gépalkatrészekkel és különféle árukkal a román kerekekkel részére. Ezeket a vagonokat azután kompenzációképpen terménnyel küldik vissza Svájcba.

Demetrescu Theodor őrnagy, Románia szerbiai attaséja, akiről több, mint két hónap óta semmit sem hallottak, hétfőn este visszérkezett Bukarestbe. Demetrescu őrnagy Nis elfoglalása után követte az Albánia felé visszavonuló szerb hadsereget és sok viszontagság után sikerült neki Olaszországban partra szállania. Olaszországból Svájcba ment, ahonnan szután vasúton utazott Romániába.

A román kormány beleegyezett az Egyesült Államok azon kívánásába, hogy bukaresti követsége mellé katonai attasét nevez ki. Ez az első eset, hogy az Unió Romániába katonai attasét küld.

Miniszteri rendelet a miniszteri rendelet ellen.

(Nem segít az irás a drágaságon. — Végrehajthatatlan élelmezési reformok. — Kintzig János főispán az élelmezési bizottság ülésén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

Egyetvéri szíjjal és jaffal estromolta az ország a kormányt, hogy segítsen az élelmezési műzériákon, mert különben így lesz, meg úgy lesz. Hogy mint lesz, azt meg sem merjük mondani, de a kormány, úgy látszik, nem ismét meg a következményektől és kiadott a múlt év november végén egy rendeletet az árdrágítók ellen, az ármaximálásról és sok mindenről, amivel a törvényhatóság, illetve az alsóbb rendű hatóság kezébe fogyvert akart adni az élelmiszer-üzorá és műzériákon. A rendelet előtt Aradra is. Foglalkozott vele a főkapitány, a tanács, a kereskedelmi és iparkamara. Töleményi mondták róla, hogy mi jó benne és mi nem az, mit kell felhasználni és mit nem, mi használ és mi árt. És ma, amikor a közlelmezési bizottság végre abba a helyzetbe jutott, hogy most már javaslatot tegyen a tanácsnak és a törvényhatóságnak a rendelet végrehajtására, akkor kitűnik, hogy a rendelet

papíros malaszt, amelynek csak egy párnyi kis része hajtható végre.

Elsőször is nem hajtható végre, mert például, hogy maximumálja a város az elsőrendű élelmezési cikkeket, amikor Arad például ezeket mind importálja és amikor ezek csak szűkösen vannak meg. Hogyan és hol írja össze például a gyertyát, mikor Éles Armin azt mondja, hogy egy métermázsza gyertyája sincs raktáron.

Másodszor pedig nem hajtható végre, mert a miniszter sem akarja, hogy végrehajtsák. Alig adta ki a sok jóval biztató híres rendeletét, amellyel a városok erős felzudulását akarta lecsillítani, nyomban jött utána a pótrrendelet, amelyben a miniszter a legnagyobb óvatosságot ajánlja, mert fél egy gazdasági megrázkódástól, ha minden törvényhatóság a területén levő élelmiszerüzleteket rekvirálná. Ezért a hatóságok kezét úgy megrögti, ezért a pótrrendelet oly kétértelműen magyarázza az alaprendeletet, hogy soha senki sem fog a miniszterrel felhatalmazást kérni a súlyosnak és hatásosnak látszó jogok gyakorolhatására.

A papírosformák tehát messze maradnak ismét az élet kívánságaitól. A miniszteri rendelet, sajnos, nem jelent elég tüzfát, szemet, zvertyát, szappant, tejet, turót és vaját, nem jelent sokat, hogy a város megállapíthatja a rizkása maximumát, mikor rizkása nincs.

Igen alaposan és részletesen ismertette Lőcs Rezső helyettes polgármester, a közlelmezési bizottság elnöke a mai ülésen — amilyen Kintzig János főispán, akit az elnök melegen üdvözölt a bizottság nevében, és Vargassv Lajos polgármester is részt vettek. — az árdrágítás ellen és a legfőbb élelmezési cikkeket biztosítását célzó kormány rendelkezéseket, továbbá Greén Nándor főkapitány, valamint a kamarának ahhoz fűződő reflexióit és javaslatait. Minden szakaszt külön tárgyalva arra a végeredményre jutott a bizottság, hogy nem foglal állást abban a kérdésben ki hajtsa végre a rendeletet: a polgármester, vagy a főkapitány? Döntsen a közgyűlés, minthogy a miniszter tulajdonképpen csak a város közönségének ad ugyanis felhatalmazást arra, hogy rekviráljon, vagy maximumon.

Ez azért érdekes momentum, mert rendkívül jellemző, hogy olyan testület intézkedik közlelmezési kérdésekben, aki, mint például a vármegyének évente négy közgyűlése van, vagy legjobb esetben havonta egyszer ülészik.

A leglényegesebb kérdés az volt, hogy a rendelet soknemű intézkedés közül, melyeknek végrehajtására kérjen jogot a közgyűlés. Melyiket javasolja a bizottság? Megállapították hosszú vita után, hogy generatív felhatalmazást kérni nem lehet, ilyet a miniszter nem ad. Minden egyes esetben, tehát a mikor csak szükségessége beáll, hogy például a lakosságnak a cernát, vagy a heringet biztosítsák, a miniszterrel megindokolva, statisztikai adatok alapján külön kell kérni a rekquirálás és ármaximálás jogát.

A bizottsági tagok nagy része azon a véleményen volt, hogy nincs szükség Aradon az élelmiszerek bejelentését és összeírását kötelezően kimondani, nincs szükség arra, hogy az üzletekben árjegyzéket fűgessenek ki, nincs szükség az elsőrendű élelmezési cikkekre rekquirálásra, nincs szükség az ármaximálásra. Ezek nagy része — mondták — ugyanis megtörtént már, a többi pedig felesleges rossz, ami csak árthat a kereskedelemnek.

A bizottság figyelembe véve a miniszter és a kamara ama intelmét, hogy a legnagyobb óvatossággal járjon el a törvényhatóság, végre abban állapodott meg, hogy két intézkedés megfontolásra kell a közgyűlésnek jogot kérnie a miniszterrel: 1) hogy a piaci elővásárlási tilalmat kimondhassa és reggel nyolc óra előtt a viszontelárusítót élelmiszer vásárlásától eltilthasson; 2) hogy, akiknek nincs iparengedélye élelmiszerüzlet folytatásához, vagy élelmiszer eladásának közvetítéséhez, köteles a hatóságtól engedélyt kérni.

Ez magyarázat annyit jelent, hogy a nyomorult kis ügynököt áldozik majd, ami nagyon helyes lesz, ha visszaéléseit lehetetlenné teszik, de sem több élelmiszert nem hoznak ezzel Aradra, sem az árdrágítókat ránoha nem szedik.

A bizottság az elnök javaslatára elhatározta, hogy több elősertést nem vásárol, de a zsir beszerzést folytatja. A hatósági hentesüzletbe lévő zsirt nem árusítják ki, hanem elteszik a nyárra, amikor szűkben lesz Aradon a zsír. A hatósági élelmiszerüzleteket a felun vásárolt zsirral látják el, de ezek is a maximum árban adhatják a fogyasztóknak. Ez is visszafelvezetés, mert eddig, míg a henteseknél is zsirszükség volt, a város árai olcsóbbak voltak. Most, hogy az iparosok és a háztartások elláthatják magukat, emelik az árakat.

A bizottság újból foglalkozott a negyedik élelmiszerüzlet felállításának kérdésével és úgy határozott, hogy nem nyit boltot a külvárosban, mert nincs elég áru, amit a jelenvolt kereskedők is megerősítették.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hír-lap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Muszáj csodálkozni.

(Hadseregszállítási különlegességek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 21.

Ilyen szomorú, borongós, ködös, csepesgős időben az embernek sok mindenféle kisebb jelentőségű dologra is bőven telik ideje. Ilyenkor nem lehet sétálni, mert a cipők annyira elázik, hogy bolnap megint elvihetjük talpaltatni és akkor újra szegényebbek leszünk huz koronával; nem lehet kávéházba se menni mert nem vagyunk hadseregszállítók és polgár ember képtelen ma bármit is rendelni az aranyiradás tükrös boltban. Ebben a melan-kólikus időben az ember szépen összehúzza magát kicsi lakásában és miközben csöndesen hallgatja a kályhában a tűz pattogását (minden pattanás átlag 5 fillérbe kerül) elmereng az események folyásán... elmereng és csodálkozik bizonyos jelenségek fölött.

Csöndesen elmerengünk a fölött, hogy a miniszteriumokban mennyi nemes ambíció lobban el, mennyi hasznos energia robban szét, amíg egy-egy igen fontos rendelet megszületik. A háború alatt már több mint ötezer fontos és hasznos rendelet hozták ki a különböző miniszteriumokból és mégis oly kevés rendet látunk ebben az országban. Hol vannak azok, akiknek végre kellene hajtani ezeket a rendeleteket?

Egyik igen hasznos rendelkezése volt egy esztendővel ezelőtt a hadügyminiszteriumnak az, amely az ügynököket akarta kizárni a hadseregszállítástól. A hadügyi kormány tudvalevőleg föllállította a Zentral Evidenz Bureau, amely a 13. számú ügyosztály nevet viseli. Az volt a cél, hogy a hadsereg összes szükségleteit kizárólag az az ügyosztály elégítse ki és ez a hivatal közvetlenül a gyárosoktól, vagy termelőkötől, esetleg kisiparosoktól, vagy nagykereskedőkötől szerezze be a szükséges cikkeket. Ez már gazdasági szempontból is helyesebbnek ígérkezett, mert az ügynöki provízió így nem drágítja meg a portékát, amellelt pedig az etikai szabályok is megvédhetők lesznek.

Eszünkbe jut, hogy mennyi szépet vártunk ettől az új intézménytől és most fájdalommal csodálkozunk a fölött: miért is nem váltak valóra reményeink? Miért szedik le a haszon nagy részét még ma is a különböző ügynökök a hadsereg szállításokból? Nekünk nem fáj az, ha ők százezreket keresnek, de az fáj, ha ezt a polgárság fizeti meg, mert ezzel a cikkeket lényegesen megrágnak. Az ügynöki jutalék lényegesen megrágnak az árukat és ez mind spasztja a hadikincstár álladékat, amelyet az adófizetőknek kell pótolni.

— Hát ne csodálkozzunk-e azon, hogy Arad legnagyobb cégei még most is csak ügynökök közvetítésével tudnak a hadseregnek szállítani? Megtörtént például az a sokatlan dolog, hogy Arad egyik nagy bor-cége körlevelet intézett a monarchia katonai gazdasági hivatalaihoz és följajánlotta nekik cikkeket, de egyetlen választ se kapott? Ugyanehhez a céghez aztán beállított néhány ügynök és megkérdezte:

— Tudna-e a cég az...-i parancsnokságnak folytatólagosan havonta huz hektóliter bort küldeni?

— Igen.

— Akkor tessék küldeni. A bor jó legyen, az ára ne legyen túl magas.

Egy másik aradi boros cég is szállít a hadseregnek, de ő se tudott boldogulni az ügynökök nélkül. Minden héten vagy tíz-tizenöt hektoliter bort küld a harotérre, de a díjat a vidéki ügynök veszi föl érte. Legutóbb pél-

dául egyszerre 100 hektoliteret liferált egy lov-rini ügynök útján.

Nikita átadta kardját Kövess tábornoknak.

(A montenegrói udvar Brindisiben. — A kapituláció az entente baikáni diplomáciájának katasztrófája.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Budapest, január 21.

Rotterdam. A Telegraph jelentí Rómából: Nikita Grahovóban átadta kardját a győzelmes Kövess tábornoknak. Vukovics és Valutovics montenegrói tábornokok vonakodtak magukat megadni a átszökők a szerbekhez.

A montenegrói udvar Nikita nélkül olasz földre menekül.

Amsterdam. A montenegrói királynő, hercegnő és miniszterelnök ma Brindisibe érkeztek, ahonnan tovább utaznak Rómába. Nikita Montenegroban maradt.

A központlak presztizse előtt hódolt meg Montenegro.

London. A Times a következőket írja Montenegro kapitulációjáról: Az entente-diplomácia stratégiája a Baikánon kudarcot vallott. Igaza van Andrásynak, Montenegro cselekedete gondolkodóba ejt bennünket, ugyszintén Nikita elhatározása, de gondolkozásunk eredménye korántsem telet meg Andrassy várakozásainak. Nikita bebizonyította, hogy nem akarja folytatni a harcot, nem bizik szövetségeseinek erejében, hogy szenvedéséért, veszteségeiért kárpótolni fogják. Kétségtelen, hogy ez az elhatározása nem történt volna meg, hogy ha nem lennének ellenséges győzelmek, ellenségeink nem szereztek volna presztizst. A kapituláció jóvátehetően katasztrófa. A szövetségeseink meggondolhatnák, hogy nem nyerhetik meg a háborút, ha csak nem tejtene ki nagyobb erőt és gondosságot, mint eddig.

Anglia le akarta mondani a tónról Nikitát.

Róma. Olasz kikötőkben rengeteg sok Montenegroinak szánt hadianyag fekszik. Abból a kétszáz francia tüzérből, akik a Lovcen védelmében részt vettek, csak kilenc maradt életben.

London. A Reuter jelentí Rómából: Egyre nagyobb tért foglal az a felfogás, hogy Montenegro már két hónappal ezelőtt megállapodott Ausztria-Magyarországgal. Ellenállása ennélfogva csak látszólagos volt. Ehhez a bécsi császári és királyi távirati iroda megjegyzi, hogy az egész híradásból egy szó sem igaz.

Rotterdam. Az angol olasz ellentét szembeszökően növekszik. Az angol kormány értesülve arról, hogy Nikita fegyver letételt tervez, felszólította az olasz kormányt, hogy kényszerítse Nikitát trónjáról való lemondásra. Ez a cselekedet Elena királynőt módfelett elszomorította.

Szerbia és Belgium belevonása a londoni egyezménybe.

Pétervár. A Riess szerint Szerbia és Belgium közölték az entente-tal, hogy alá akarják írni a különbékét kizáró londoni egyezményt, hogy biztosítsák maguknak a szerződést aláíró hatalmakat illető összes előnyöket.

Asquith nem okul a montenegrói kudarcon.

London. Az alsóház mai ülésén Booth kérdésére, hogy a szerbiai és montenegrói események következtében nem áll-e be változás az angol kormány politikájában, Asquith ki- jelentette, hogy a kormány változatlanul megmarad a mellett a politikája mellett, melyet novemberben az alsóházban ismertetett.

London, január 21. A montenegrói ügyvivő felkereste Grayt és Asquith miniszterelnöket. Gray arra akarja őt rábírní, hogy ne utazzék haza Montenegroba, ha a diplomáciai szakítás megtörténne, hanem jelents ki, hogy a montenegrói király és kormány eljárását helyteleníti a velük minden közösséget megtagad.

Spanyol követ védi a montenegrói érdekeket.

Berlin, január 21. A Kriegszeitung jelentí Zúrichből: A montenegrói kormány a békekötés napján olaszországi és franciaországi érdekeit a spanyol konzulnak engedi át. Olaszországban és a négyes-szövetség államaiban a montenegrói konzulátusokat felfüggesztették.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, vagy a lakhelyváltoztatást ugyszintén lapmegrendelést, avagy lerendelést mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

„Nem hurcolható ki a tifusz a várból.”

(Miskolczi Imre dr. miniszteri biztos megnyugtató kijelentései. — Elismerés az epidémia terjedésének meggátolásáért.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 21.

A legkétségesebb örömmel jelentjük, hogy Miskolczi Imre dr. a VII. és IV. hadtest egészségügyi miniszteri biztos, akinek Aradra érkezéről az Aradi Közlöny megemlékezett, a város egészségügyi intézményeinek, a katonai hatóságok egészségügyi szolgálatának alapos megtekintése után úgy nyilatkozott, hogy a város közönsége most is nyugalommal és megalégedéssel tekinthet azokra a férfiakra, akiknek a kezébe legnagyobb kincs, az egészsége van letéve.

A miniszteri biztos Tisch Mór dr. orvos társaságában legelső sorban a várat kereste fel, ahol Szobort dr. ezredorvos, a katonai kórházak helyettes parancsnoka és Novkovits dr. ezredorvos, aki a kiütéses tifuszban megbetegedetteket gyógykezeli, kalauzolták. Óvatosan megtekintett a miniszteri biztos minden helyiséget, referáltatott magának az eddig tett intézkedésekről és a legbelsőbb szemle után elismerését és megalégedését jelezte ki a látottak felett.

— A város közönsége teljesen nyugodt lehet, a legkisebb aggodalomra sincs oka, mert itt oly tisztaság, oly rend és oly cél-tudatos eljárás van, hogy az epidémia kihurcolása a várból teljesen kizárt dolog — mondotta. A polgári és katonai hatóságok részéről tett óvóintézkedések nemcsak radikálisak, hanem tervszerűek és feltétlenül célra vezetők. A város területére a kiütéses tifuszt behurcolni nem lehet.

A legilletékesebb helyről elhangzott eme feltétlenül megnyugtató kijelentések egyuttal a legnagyobb elismerést jelentik ama katonai és polgári hatóságoknak, akik most már harmadik esztendeje folytatnak a front mögött győzelmes háborút a nem kevésbé félelmetes ellenség: a járványok ellen. Az egész háboru alatt a legnagyobb respektussal tekintettünk arra az egészségügyi szolgálatra, amely az országot eddig is megóvta a legnagyobb csapástól. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy bámulatosan magas nívón áll a hadsereg egészségügyi szervezete, amely megtudta akadályozni azt, hogy hős csapataink sorát a járványok ne ritkítsák és az ország belsejét meg ne fertőzzék. A kormány és közegei a hála kötelezték a nemzetet, hogy az első hónapokban, a jelentkező baj árnyait felismerve, emberfeletti erővel és buzgalommal tudtak gátat emelni a határainkon leskelődő ádáz és álnok, nehezen megfogható ellenség áradata elé. A miniszteri biztos megtekintette a város fertőtlenítő intézetét és káspot emelt a törvényhatóság áldozatkészsége előtt. Járt a városi járványkórházban, valamint a honvéd huszár lektanyában lévő katonai fertőző kórházban is, ahol nem győzte dicsérni Sturza Marius dr. ezredorvos tevékenységét, szervező talentumát és magas nívón álló tudását.

A legkorlátlanabb megalégedettségének és elismerésének kifejezése után vett búcsút Varjassy Lajos polgármestertől, akinél látogatást tett és a város főorvosától, aki őt szemle után kalauzolta. A miniszteri biztos örömmel fog beszámolni a balógyminiszternek az Aradon látottakról.

Csataképek az oroszok összeomlott offenzívájából.

(Battonyai református lelkész a bukovinai harctéren. — Nádházy Bertalan levele az Aradi Közlönynek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

A bukovinai és keletgalloiai fronton, ahol véresen, kimerülve omlik össze az oroszok minden offenzívája, hallatlan erőfeszítése, teljesít tábori lelkészi szolgálatot Battonya református papja: Nádházy Bertalan. A most befejeződött tizenéves napos nagy orosz offenzíva visszaverése, hős honvédeink és bakáink gigászi küzdelme a háttérben azoknak a mély érzéstől áthatott megfigyeléseknek, amelyeket Nádházy lelkész a harctérről az Aradi Közlöny számára küldött. Nádházy Bertalan levele a következő:

Harctér, január...

A nagy muszka offenzíva ellanyhult. Ereje derék csapatsink érefalán megtörtött. Megpróbáltak egypár mozaik-szerűképtékészíteni róla. Beszéltem sok véres testvéremmel. Mindenik tudott valamit. Halavány viaszfényként, hátha megvilágíthatók egyes epizódokat, melyeket a véres sötét magába tekint...

(Nótás roham.) Jan. 1-én a muszka retentív erővel támadott. 16-os, 20-as tömött, lefűtött rajvonalakat korbácsolnak rohamra a kocsik. Borzalmasan koncentrált ágyutüzükben meggyöngyült állásainkat egy ponton nem bírták tartani katonáink. Dálra hátrálniuk kellett. És hullá-halmain keresztül beömlött az orosz fedezékünkbe. Egy honvéd ezredet indítottak ellentámadásra. És megindult a magyar fiúk elszent tűzes vonala. Hullott a srappel a gránát reáuk, mintha isten-ítélet lett volna. A rajvonal egyik szárnyán egy hadnagy rákezdte a nótát: „Piszkáld ki, piszkáld ki, piszkáld ki belőle, Kipiszkáldom, ezve meg a fene mért húzódt bele”. A fiúk elkezdtek a hangot és zúgott a halálbarohanók ajkán: „Piszkáld ki, piszkáld ki belőle...” A nótásóra a másik szárny is nótára gyujtott. A tüzelő tempója s dallama:

„Föl-föl vitézek a csatára...” vevült az éryuk menydörgő szavába, a haldoklók utolsó sóhajába, az elesettek hörgő lélegzetébe; és 10 perc alatt a magyar honvédek „kipiszkálták” a muszkát állásaikból...

(A szegedi magyar.) Irtózatosságyutúfiben vizet huz a gémes kutból egy szegedi magyar baka.

Távolabb tőle pukkadoznak a srappel, turják a földet a gránátok, zizegnek a puska-golyók. De a magyar szomjas. Inni akar. Már megmerte a vedret, ott csillámlik benne a szomjat oltó folyadék. Huzza fölfelé izmos, barna kezével. Csaknem fönt van, amikor jön egy nehéz gránát a közeléhez a földbe furja magát. A magyar neki dől a vedrenek. Jót huz belőle. Egyensúlyozza a kut káváján a vedret. Megtörli vizes bajuszát. Csak ezek után néz a földbe futott gránát felé. Közégyet „célerányosan”. Azután elballag... Dögölt gránát volt...

(A lelőtt repülő.) Egyik magyar pilótánk egy magyar megfigyelővel felszállott, hogy szétnézzen muszkáknál. Zúgott a légesavar s a gép hasította a levegőt. Egyszer csak akadozik a motor, ki-kihagyogat. Baj van. Lesiklanak rajvonalunk mögött egy templom mellé. A gép egy golyót kapott a mieinktől. Nem ismerték föl. A muszka látta, hogy hova száll-

lott a légi jármű. Elkezdte azt a környéket löni. Srappel, gránát, gránát-srappel. A magyar repülő és megfigyelő nem azért magyar, hogy elhagyják légi szekereküket. Ott járnak körülötte. Beülnek. Próbálnak elszállni. Nem lehet. Ki kell javítani a biplánt. Kicsi a sérülés. A pilóta elkezdte tatarozni. Srappel, gránát váltakozva puffognak. Az orosz tüzők mindenáron szétakarják löni a gépet. Körös-körül tapogatták sárkányokkal. A pilóta dolgozik. Rá se hederít az erőlködésre. Egyszer egy gránát mellettük vág le. Fölreccsen a föld. Reájuk is hullanak a szétvágott göröngyök. Valami elgötételt mégis kell venni! Pilótánk leemeli sapkáját, alázatosan köszönti a mérges poklot. És dolgozik tovább!

(Aki nem gyermek.) Borzalmasan megsebesült egy nagy bajszu magyar. Jobboldalát végig marcangolta a gránát. Itt letépte az izomzat, ott felszántva a bőr. Mintha egy ügyetlen mészáros nyuzta volna meg. Bocsnát a triviális hasonlatért!

Óvatosan, vigyázattal bekötözik. Az a derekát, a lábszárát, a karját. Ráemelik a „Feldtrag“-ra. Egy szisszenés nem hagyja el ajkát.

Hozzáhajlik részvétellel a pap.

— Fáj nagyon? — kérdi tőle.

— Tessék adni egy cigarettát.

Meggyújtják neki. Benyel egy „schluktot.” Elhelyezkedik.

— Most má' jó, válaszol. Kiakarják vinni a kocsira, hogy tovább szállítsák.

— Azt má' nem. Fölül egy kis segítséggel. Látszik, mennyire erőlködik, de elindul saját lábán. Csak a kocsi mellől szól vissza foghegyről:

— Hsz' nem vagyok én gyerek...

(Siessenek.) Egy őrmester szalad-rohan a segélyhelvre. Előre tartja véres ujját, melyet egy golyó horzsolott. Olyan volt a seb, hogy haza is lehetne vele jutni. A roham közben kapta.

— Siessenek — már messziről kiabál — kössék be, mer' megyek vissza. Türelmetlenkedik, verekedik, hogy olyan sokáig kötözzik. Neki sietős a dolga. Mikor kész, kapja a puszkáját.

— Isten áldja meg. No megállj bitang muszka — s futó lépésben szalad vissza, hogy kivegye részét a még csattogó kizitusából...

Hát csoda-e, ha ilyenek után azok, akik ott vannak, hol a hadak járnak, mind-mind csodálják ezeket az aranyos magyar gyerekeket?...

Az „Aradi Közlöny“-t összes harctereinken olvassák. Levelezünk az „Aradi Közlöny” apróhirdetése útján hozzátartozóinkkal. Biztosabb, mint a küldött tábori lap, mely könnyen elkalodhat, míg a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny” a harctereken közkezen forog és így az üzenet teletlenül rendeltetési helyére jut. Ezzel megnyitjuk az „Aradi Közlöny” tábori postáját. A legkisebb üzenet díja — 15 szorg — 60 türei.

Misemondást zavaró lelkész.

(Temesvári román papok pere. — Vallás elleni vétségért elítélt lelkész.)

Távirati tudósítás.

Temesvár, január 21.

Kégyes természetű ügy foglalkoztatta tegnap a temesvári királyi törvényszék felelősségi tanácsát. Két temesvári görög-keleti román lelkész állott egymással szemben, akiknek egyike azzal volt vádolva, hogy vasárnapi mise közben, az ünnepi szertartás alatt résztvett misemondó lelkészárságra, őt hangosan szidalmazta, a szertartást ezzel megzavarta, és a vád szerint vallás elleni vétséget követett el a saját templomában.

Ardelean Pál ferencvárosi 28 éves román lelkész még a múlt év szeptember havában feljelentést adott be Plavosin János, ugyancsak ferencvárosi román lelkész ellen a temesvári kir. járásbíróshoz. A feljelentésben azt panaszolta Ardelean, hogy 1915. évi szeptember hó 5-én, a vasárnapi reggeli mise közben, amelyet ő mondott a ferencvárosi templomban, mialatt ő az oltárnál a szertartást végezte, a templomban jelenvolt Plavosin János neki fölt, felugrott hozzá az oltárhoz és a szavakkal illette: disznó, semmire való, szégyenletes, gyalázatos ember! A feljelentés szerint Plavosin lelkész ezután a hívők felé fordulva megismételte szavait. A misét kénytelen volt Ardelean Pál félbeszakítani, az egyházi ének abban maradt, a hívők felugráltak helyeikről féve, hogy tettlegességre is kerülhet a sor. Ez szerencsére nem következett be és Plavosin János rövidesen eltávozott a templomból.

A temesvári királyi járásbíróshoz december hó 6-án foglalkozott a ritka esettel és Plavosin Jánost a bíróság bűnösnek is mondotta a Btk. 192. §-ában meghatározott vallás elleni vétségben s ezért száz korona pénzbüntetésre, mint fő- és negyven korona pénzbüntetésre mint mellék büntetésre ítélte.

Plavosin János terbeli lelkész a járásbíróshoz előtt előadta, hogy a szóbanforgó napon, amidőn Ardelean a misét mondotta, ő a mise két első részét nyugodtan meghallgatta és amikor már a mise a végéhez közeledett, mivel sürgősen el kellett utaznia, el akart távozni a templomból. Távozás előtt az oltárhoz lépett, hogy azt megcsókolja. Amidőn azonban az oltárra lehajolt, a közelében álló Ardelean lelkész, aki rendes papi ornatushoz volt és a misét végezte, de abban a pillanatban passzív szerepet vitt, mert épen az énekesek énekeltek, ő neki halkan azt vágta oda:

— Te disznó!

Erre ő jogos felháborodásában hangosan kérdezte Ardeleántól, hogy nem féle-e az Istentől, hogy ilyen helyen így viselkedik. Kérte a felmentését.

A kihallgatott tanúk igazolták, hogy Plavosin lelkész az összes jelenvoltak hallatára hangosan mondta ezeket:

— Mit disznó!? Te vagy disznó! Ezt még nem mondotta nekem senki! Szégyeld magad engem disznónak nevezni. Szerencséd, hogy el kell utaznom Vingára, mert különben megmutatnám neked! — és ezzel eltávozott a templomból.

Ardelean Pál sértett tagadta, hogy ő Plavosint disznónak nevezte volna, amikor ez az oltárhoz lépett. Tény az, hogy a sekrestyés miatt volt a mise előtt némi szóváltás Plavosinnal.

Felebbezés folytán az érdekes ügy tegnap került a temesvári törvényszék elé. Először volt Virág Béla dr. királyi törvényszéki elnök, előadó Schmidt József, szavazó Lászlóffy Béla királyi törvényszéki bírók.

A másodfokú bíróság jóváhagyta a 140 korona pénzbüntetéséről szóló ítéletet, de a büntetés végrehajtását különös méltányolást érdemlő okból a novella alapján felfüggesztette. A vallomáshól ugyanis valószínű, hogy Plavosin Jánost igenis megsejtették és ezért fakadt ki.

Mesék a montenegrói békéről.

(Az entente — hazugságyarából.)

Távirati tudósítás.

Bécs, január 21.

A Montenegróval való béketárgyalás még nem kezdődött meg, mert erre csak azután kerül a sor, ha a fegyverlerakást technikailag végrehajolták. Az entente-sajtóban számos hazug állítás jelent meg, amely helyreigazításra szorul.

A Times például azt írta, hogy mi voltunk azok, akik fegyverszünetet ajánlottunk a montenegróiaknak. Ez az állítás ellentétes a tényekkel. A valóság az, hogy a montenegróiak, mielőtt még béketárgyalásról szóltak volna, előbb fegyverszünetet kértek. Kérésüket azonban kegyesen visszautasítottuk, mert nem akartunk időt és alkalmat adni, hogy a montenegrói hadsereg magához térhessen és hogy erősítést kapjon szövetségeseitől. Csak a visszautasítás után állott elő Montenegró a béketárgyalás kérdésével. Erre adtuk azt az ígért felajánlást, hogy mindent meg kell előznie a feltétlen fegyverlerakásnak. Ezzel egyidőben értesítettük a montenegróikat azokról a módokról, amelyek között a fegyverlerakásnak meg kell történnie, amibe Nikita király beleegyezett. Miután ez megtörtént, megkezdődött a fegyverlerakás. Ez a helyzet ebben a pillanatban.

Más entente-jelentések szerint Nikita király már októberben titkos utakon meggyőzési keresett voltunk. Világos, hogy ez a mese milyen forrásból származik. Olaszországból indult ki a hamis hír, amely arra akart szolgálni, hogy védekezék azok ellen a szemrehányások ellen, amelyekkel a szövetségesek Montenegró miatt illetik. Az olaszok ugyanis el akarták hitetni a világgal, hogy csak azért nem küldöttek Montenegróba csapatokat, mert ezek Nikitának Ausztria-Magyarországgal való titkos érintkezése folytán könnyen csapdába juthattak volna.

Az entente különben még mindig azt hiszi, hogy Montenegróban nem vesztette el egészen a lélekét és az a komikus, hogy ebben az írást Nikitának, állítólagos áralának, közreműködésére. A Temps például azt táviratoztatta magának Rómából, hogy Nikita Olaszországba szándékozik utazni, ami természetesen azt jelenti, hogy már megbánta a kapitulációt és más megoldást keres.

Hogy mi jár Nikita fejében, nem tudhatjuk, annyi azonban bizonyos, hogy rákérve teljessen mindegy még az is, ha első elhatározását visszavonja. Országát a legfontosabb pontokon megszállották csapataink és ha Nikita arra a lépésre szánná el magát, amit entente-körökben szeretnénk, annak is csak ő vallaná kérését. Mindez a sok hazugság, amely Nikita és Montenegró körül támadt az entente sajtóban, azt bizonyítja, hogy a kapi-

tuláció milyen súlyos vágás volt a szövetségesekre és hogy ennek milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A görög-keleti vizkereszt éjszakáján az oroszok Toporoutz és Rarance között heves tüzérségi előkészítés után, amelyben tíz órakor a pergő tűz tetőpontját érte el, éjfélkor hevesen támadtak. Tüzelésünkben a támadás összeomlott, az orosz tömegek visszafelé özönlöttek, hajnalban megismételték a támadást, azonban ismét sikertelenül. Reggel mintegy tíz hadoszlop támadott, az elsőket gépfegyvereink és gyalogsági tűzünk megsemmisítette. Azokat, akik helyenként árkaikba benyomultak, közti tusában vertük ki. Dél előtt az oroszok erős pergő tűz alatt tartották állásainkat, délben rohamoztak. Rettegetes kizúszásra került a sor, majd a magyarok éljenezve ellentámadásba mentek át s az oroszokat kiverték állásaikból. Az oroszok vesztesége borzalmas, hulláik elborítják a csatateret s számos foglyot ejtettünk.

Konstantinápoly. A Milli ügynökség jelenti: Török elővédek perzsák segítségével hatodikán elűzték az oroszokat, megszállták Maingabot. A török győzelmek nagy lelkesedést keltenek a törzsekben, amelyek tömegesen csatlakoznak a török zászlóhoz.

— **A bolgár generáliszimusz német kitüntetésére.** Szófia-ból jelentik: Vilmos császár Nisben Zsekow bolgár generáliszimuszra a pour le mérite rendjellel tüntette ki.

— **Törökország vámunióban a központi hatalmakkal.** Berlinből jelentik: A Berliner Tageblattnak Talaat bey nyilatkozatot tett, amely szerint Törökország a központi hatalmakkal szabad kereskedelmen alapuló vámszövetséget, esetleg vámuniót óhajtaná létesíteni.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az ellenséggel szemben kitűnő szolgálata elismerésül Welser Kornélt, a 41. hadosztály távbeszélő osztályparancsnokának beosztott 2. honvédelmi vezredbeli századost és Széll Lajos dr. 33. gyalogezredbeli főhadnagyot, aki a polgári életben mérnökjelölti járásbíró, signum laudis-szal tüntette ki.

— **A Persia elsüllyesztése.** Bécsből jelentik: A császári és királyi külügyminisztérium értesítette az Egyesült Államok itteni nagykövetét, hogy a Persia elsüllyesztésével kapcsolatban osztrák-magyar tengereljárás ellen nem támadt esély.

— **Érdekes bankalapítás.** Budapestről jelentik: Kispesten bank van alakulóban. A gyárakban alkalmazott több ezer munkás pénzintézet alapításán fáradozik, saját tőkésükkel, saját céljukra. Valószínűleg szövetségi alapon létesül az új pénzintézet. Az előkészítőbizottság már a legközelebbi napokban befejezi működését.

— **Halálozás.** Szabó Sándor nyugalmazott mér. főraktárnok január 21-én Aradon 76 éves korában elhunyt. Nagy rokonság gyászolja. Temetése szombaton délután fél 5-kor lesz a felső temetőben.

— **Kövess tábornok temesvári magyar állampolgár.** Temesvárról jelentik: A szerb offenzíva kezdete óta egyszerre a nagy hadvezérek sorába nőtt Kövess Hermann tábornagy, aki már az északi harctéren is kitűnt és nagy-szebeni hadtestparancsnok korában is nagyra-tartott stratégája volt a monarchiának. Érdekes, hogy a hadvezér, ép úgy mint Pflanzner-Baltin a bukovinai felszabadító, magyar délvidéki származású. Kövess Hermann ugyanis temesvári születésű. Már gyermekkorától elkerült Temesvárról, mindazonáltal megtartotta temesvári illetőségét. A nagy hadvezér tehát temesvári polgár s a városhoz az esztendőnk folyamán intézett többrendbeli beadványában annak is vallja magát. Téves ezzerint a nem-rög megjelent hír, hogy Kövess Hermann tábornok fogarasi születésű. Nagyatya csakugyan éveken keresztül volt Fogaras polgármestere. Kövess tábornok atyja: kövessházi Kövess Albin katonai pályára lépett, mint hadnagy nőtül vette Storzing Johannát s mint főhadnagy Temesvárra került garnizónába. Temesvári tartózkodása idején, 1854. március 30-án született fia, Kövess Hermann Vilmos József és az evangélikus templomban keresztelték meg. Kövess Hermann gyermekkorának több évét Temesvárott töltötte és elemi iskolába is ott járt. Atyját később elhelyezték Temesvárról s Kövess Hermann azóta nem volt szülővárosában. Irásban azonban többször fordult a városhoz s mindenkor hangoztatta temesvári illetőségét. Legelőször 1892-ben fordult a városhoz illetőségi bizonyítványért, melyre akkor báró Hye-Glameck Eugéniával, a gróci nemes Hölgyalappány tagjával kötött házassága alkalmával volt szüksége. 1911-ben mint altábornagy megkeresést intézett a városhoz és Brünnben 1893-ban született Béla fia számára kért illetőségi bizonyítványt. Ugyanígy bizonyítványt kért 1915. augusztus havában a hazatérő a városhoz intézett iratában. Pozsonyban 1896-ban született Géza fia számára, akiről megírta, hogy önkéntesen állt be katonának. A városi iratok szerint Kövess tábornoknak egy harmadik fia is van, Jenő, aki 1898-ban született Grácban.

— **Tisza István és a rokkant szíveszt.** Budapestről jelentik: A képviselőház tegnapi ülésén a kormánypart folyósóján kedves jelenet játszódott le. Egy rokkant katonát, Szilgyi János szíveszt, az úipesti nécszinbáz tagja, egyik ablakmélyedésben elmondotta Tisza István grófnak hadi élményeit. Szilgyi a szerb harctéren, ahol mint káplár harcolt, a lábán megsérült és szerb hadifogságba jutott. Fog-sága alatt sérült lábát amputálták. Szerbiából több levelet intézett szülőföldjére, közölni akarván velük, hogy él. Egy sor válasz nem jutott el hozzá és ebből arra következtetett, hogy levelei nem jutottak el szülőikhez. Akkor Tisza István gróf miniszterelnökéhez fordult, levélben kérvényezte, közölnie szülőivel, hogy él. A miniszterelnök a szerb fogságban sínylődő szíveszt-katona kérését nyomban teljesítette. Ezt a szeretetteljes előzékenységet ment ma el megköszönni a szerb fogságból megszabadult szíveszt. Tisza gróf rendkívül meleg szívélvességgel fogadta a munkón járó sebesültet, leültette és egy negyed óráig beszélgetett el vele.

— **Szerbiában nagy építkezések kezdődnek.** Budapestről jelentik: Szerbiában igen nagy érdeklődés mutatkozik fa iránt, miután nagymérvű építkezések kezdődtek meg. A fatermékek már berendezkedtek erre az üzleti területre és tetemes készleteket szándékoznak exportálni, minélgyt a közlekedési viszonyok megengedik. Erődök megemlíteni, hogy a szerbiai faszükségletet majdnem kizárólag Erdélyből fogják ellátni.

Törvényhatóságaink feldult tűzhe-lyeinért! Hazafias törvényhatóságaink lelkesen folytatják a háboruban feldult tűzhe-lyek újjáépítésének céljára folyó gyűjtés embereges és hazafias művét, legtöbb vár-megyénk és városunk mindjárt az akció kez-detésén szavazta meg adományát, amikor még a szükséges összeg mennyisége nem nyert meg-állapítást. Ezek a megyék, amelyek akkor a kár ismerete nélkül esetleg szerényebb össze-get ajánlottak fel a nemes cél javára, amikor megtudták, hogy az oroszok a vidék felsze-lyezésére körülbelül 7 milliónyi társadalmi adományra van szükség, újabb számot vetve anyagi erejükkel, ma minden mind megpótolták az első összeget. Így például a gazdag Moson-vármegye is, amely az első adakozók köré tartozott, csak 8000 koronát szavazott meg ak-kor, most azonban a vármegye közönségének képviselőtestületei elhatározták, hogy a feldult tűzhe-lyek javára beszedik közönségüktől az állami egyenes adó 1 %-át pótladó alakjában. Ezzel Moson-vármegye is bizonyára méltó helyhez fog jutni az adakozó törvényhatósá-gok sorában. Az első helyet ebben a sorban ma is még Borsod-vármegye foglalja el, mely bár eddig gyűjtéséből már 295.888 korona 40 fillért beszolgáltatott a Káron-Hédervány Ká-roly gróf elnöklése alatt működő Országos Bi-zottságnak, mégis folytatja még az akciót, melynek újabb eredménye leírás 8000 kor körül jár. Sőt a vármegye székhelye, Miskolc, maga külön gyűjtést indított, mely ugyancsak még folytatásban van, de már eddig is körülbelül 40.000 koronát eredményezett. Utában még a közeli törvényhatóságok adakozásáról nyert az Országos Bizottság értesítést; Bihar-vár-megye 53.772 korona 29 fillért gyűjtött. Nagy-kőrös vármegye gyűjtése eddig körülbelül 24.000 koronát eredményezett. Nagyvárad vá-roz adományát a törvényhatóság 5000 korona adakozásával együtt 16891 korona 51 fillérre nuz. Nagykovács város 10.000 koronát szava-zott meg és további 9101 korona 28 fillért gyűjtött. Haidunánás társadalmának 6429 ko-rona gyűjtését a város 8000 koronára egészít-tette ki. Makó város eddigi akciója 6013 ko-rona 01 fillért eredményezte. A nemes munka ezekben a törvényhatóságokban is, a többiek ben is nagyrészt még folyik.

A halott énekeső hangversenyek. Bukarestből jelentik: A Journal de Balkans, egyik legutóbbi számában a következő oroszofil kacsával kedveskedett olvasóinak:

Bizonyos körökben nagy határozottság-gal beszélnek arról, hogy a Bukarestben is szé-les körben ismert erdélyi román énekeső, Ve-turia Triteanu asszony, kénkedés gyanúja alatt kivégeztetett, Tény azonban — írja a Jour-nal des Balkans — hogy ez a hír még nincs megerősítve.

A Journal des Balkans híré persze az összes oroszofil lapok reprodukálták, azonban ez a legutóbbi csatba hazugságok is ugyan-olyan szárnalmas sorsra jutott, mint az előbbiek. Azóta ugyanis Bukarestbe érkezett az aradi Románul egyik januári száma, amely bejelenti, hogy Veturia Triteanu asszony Aradra érke-zett és hangversenyt rendez.

Mol születnek a képtelen hírek. Bern-ből jelentik: Francia lapok legutóbb jelentet-ték, hogy 20.000 német katona Szibéria sző-kőit, hogy egy francia képviselő az ország biztonságára érdekében internáléukat kérte. A Berner Tagblatt ehhez megjegyzi: Természeze-sen ilyen képtelenségeket csak Franciaország-ban terjeszthetnek és híhetnek. E hírt azért találták ki, hogy a francia felüli lakosság han-gulatát megerősélesen emeljük. Ilyen eszközök azonban nem nagyon tartósak és elfáradnak azt, hogy a hangulat egészen átváltozik kedvet-lenséggé.

Foyságba jutott ügyvéd ideiglenes gondnoka. Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy az állítólag orosz hadi foyságba jutott Broier Arnold dr. dévai ügyvéd irodája részére ideiglenes gondnokká Lauffer Arpád dr. dévai ügyvédet rendelte ki.

Figus Albert a szatmári hadiárvánk otthonának. Figus Albert Arad város volt fő-főszámvevője, akit néhány év előtt Szatmáron választottak meg városi főszámvevővé, a há-boru folyamán mint népfelkelő hadnagy kato-nai szolgálatra vonult be. A szerb harctéren kezdő csapatoknál harcolt a főszámvevő és su-lyosan meg is sebesült. A szerb golyó átfurta jobb karjának mozgató idegét és keze a seb begyógyulása után is béma maradt. A felül-vizsgálat eredményeként a honvédelmi minisz-ter egyelőre várakozási illetékekkel szabades-golta Figust és részére sebesülési díjat álla-pított meg egyelőre az év május elsejéig hét-száz koronát. Figus Albert és felesége Szent-györgyi Irén most arról értesítették a szat-mári polgármestert, hogy ezt az összeget jóté-kony célra adják.

Ugy ezen összegre, mint a netán ké-sőbb ezen a címen kapott összegre nézve fe-lsőséggel azt határoztuk — írja leveleiben a főszámvevő — hogy az én harctéri szenvedé-seimért az államtól nyert minden kártalanítást azok szenvedéseinek enyhítésére fordítjuk, kik szintén a házáért ontván vérüket, létük ke-vésbé van biztosítva, mint az enyém, kinek nemes városa jóvoltából becsületes munkáért a becsületes kenyér továbbra is kiáll. Az ado-mány közlelő célját akkor határozzuk meg, ha a 700 koronán felül esélyes igényem megállapítva lesz és tudni fogjuk, hogy mi-lyen összeg az, melyet ilyen címen végleg adományozhatunk, addig kérem — Figus Al-bert és neje adománya képen — kezeltetni.

Olcso szállás bejelentési kötelezettsé-g nélkül. A rendőrség az elmúlt éjjel raz-ziát tartott, melyen több leányt állított elő, akiket részint hely nélkül csavarogva, részint kőtönte kisebb zug szállodákban talált. Ezek közül a legtöbbet a rendőrbíró 5—8 napi elzárásra ítélte. A tárgyalás során kiderült, hogy két leány, akik már régebben vannak Aradon foglalkozás nélkül és akik közül az egyiket egy szállodából állították elő, ösvegy Engländer Adolfiné Boockó asszony gyümölcsár-snál laktak, anélkül, hogy be látek volna je-lentve. A kibérelt leányok bevallották, hogy Engländerné állásában tart foglalkozás nélküli családtagokat bejelentés nélkül laká-sán. A rendőrség hivatalból intézkedett Engländerné elmozdításánál. Wedl Károly dr. rendőri büntető bíróságban ki Engländerné, aki beismerte, hogy családtagoknak és mások-nak, 20—40 fillérrel ad éjjeli szállást, és akik megfizetik rá, azokat nem szokta bejelente-ni. A rendőrbíró ezért Engländerné tizenöt napi elzárásra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

Köszönetnyilvánítás. Pozsgay Lajos dr., néhai dr. Pozsgay Lajosné született Szath-máry Etelka emlékére mai napon 200 koronát adományozott a polgári menház részére, mely nemes adományért köszönetet mond Maresch Gyula egyleti pénztáros.

Alkalmi vétel a Fischer nagyáruhá-zában a Szabadság-téren. Nyers selyem férfi-vagy női ernyők 7 korona darabja. Finom csera berisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektívából legújabb női ridikálók és pénzerszénvek a míg e készlet tart. Még olcsó réni árok!!!

Underwood-gépiró és gyorsíró szak-iskola Zitter és Hollós cégnél, főpostával szem-ben. Ugyanott írásnunkák és sokszorosítások a legújításokban vállaltatnak. 4697

Gyermek-kocsi, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

Könyvtárakat, bányagyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereske-dése.

Üzleti könyvek, u. m. strazzák. fő-könyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 198

Papírszalvéták olcsón Kerpelnél. 193

A cár nem kapta meg karácsonyra Csernovicot.

(Részletek a nagy ujévi csatáról. — Hullahegyek állásaink előtt.)

Váprati táskoltás.

Csernovic, január 21.

Májusi nagy offenzívánk megingatta az oroszok Pruth—Dnyeszter-frontját is. Abban az időben egy kis területet bírtak Zalesciki-nél a Dnyeszter balpartján és a Pruth-síksá-gnak egy része is az övék volt Csernovictól ke-letre. Junius 9-én megkísérelték, hogy köze-lebb jussanak Csernovichoz, ami azonban balul ütött ki rájuk nézve, mert két nappal később mi mentünk át offenzívába a Pruth—Dnyesz-ter-fronton és visszavetettük az oroszokat a Dnyeszter jobbpartjára, valamint az orosz ha-táron tulra kényszerítettük őket Bukovina északkeleti szögletéből. Az oroszok azóta Boian—Novosielicától kezdve kiterjesztették frontjukat a bukovinai határ mentén a bessz-arábiai síkságon, egészen Cotinig. Hét hónap óta több ízben is megkísérelték ugyan, hogy vonalaikhoz közeledjenek, azonban ezek a hi-sérletek helyi harcokba fulladtak. A kelet-keleti orosz offenzíva teljes meghiúsulás után az ellenség a bukovina-besszarábiai frontra fektette figyelmét. Az oroszok időköz-ben nagy csapatokat vontak össze, a melyről még a oroszofil román sajtó is azt hirdette, hogy Bulgária ellen irányul.

Szökevényektől és foglyoktól már kará-csony előtt megtudtuk, hogy az oroszok be-törést kísérelnek meg Bukovinába és az a szándékuk, hogy ujévre Csernovicba jut-hassanak. Készületlenül tehát nem talált be-nünket a dolog. Csapatunk azonban mégis teljes nyugalommal néztek az elkövetkezendő események elé. December 22-én, 23-án és 24-én szokatlan tevékenység mutatkozott az orosz ol-dalon. Mindenfelől patruillok mutatkoztak és repülők cirkáltak még Csernovic fölött is. Ka-rácsony estéjén éjjelétében erős ágyutűzet in-dítottak az oroszok, ami azonban hatástalan volt a úgy látszik, ezt a célt szolgálta, hogy kikémlelje útegeink állását. December 25-én és 26-án folytatódott az ágyutűzés, szintén ered-ménytelenül. Időközben kisebb gyalogsági osztagok is akcióba léptek. Azok a foglyok, akiket ez alkalommal ejtettünk, ezt mondták: „Nem baj, néhány nap múlva ugyanis Cserno-vicban lesznek az oroszok és akkor mi is megszabadulunk“.

December 27-én reggel szokatlanul erős ágyutűzet indítottak az oroszok az egész fron-ton, ami Toporoucznál, Bojántól északra nyugatra, valóságos pergőtűzzé fajult. Itt történt a főta-madás, amely előtt az orosz parancsnokok ha-szédet intéztek a csapatokhoz, amelyben tu-lat-ták, hogy a cár megparancsolta, hogy az orosz karácsonyra Csernovicot meg kell hód-itani. A pergő tűz egész nap késő estig tar-tott. Az oroszok ezen az egy ponton három-száz különféle kaliberű ágyut koncentráltak. Az ágyutűzés olyan rettenetes volt, hogy Csernovicban reszketett föle a levegő és a há-zak ablakai megesdörrentek. A lakosság, amely tömezesen kereste föl a Csernovicot ur-ló ma-gaslatot, világosan látta a felvillanó ágyutűzet, amelytől a horizont kíséretlenül meg volt világítva.

Késő este azután rohamra indultak az oroszok az ismert módus szerint. A támadás féltelmetes vadsággal folyt le. Az oroszok 16—18 sorban rohantak és ugyanakkor cser-

köszek és turkomsók oldalát támadták. Ekkor megsebzáltak ágyunk, amelyeknek szörnyű hatása volt. Az orosz sorokban örület kapott lábra, mert a katonák, amerre csak néztek, mindenütt a halált és a megsemmisítést látták. Az oroszok behatoltak drótakadályaink közé, haláluk gabalyodtak a egy kis résznek miserült lövésárkainkig eljutni. Itt már ember-ember ellen küzdött és csapataink bámulatos hősiességgel tartották állásaikat. Egy ideig dühöngött a közelharc és átfél után, amikor már harcra vetették az utolsó orosz tartalékoszlopokat is és amidőn a küzdelem helyét teljesen elborították a halottak, csapataink ellen-támadásba mentek át, kivették az ellen-séget és visszaverték őket az orosz állásokig.

Ezzel a kudarcot szorban nem csúszkolt az oroszok támadó kedve. Ismét a pergőz-bőz folvamosdottak. Ez alkalommal nem csak Toponoue ellen, hanem Rerance ellen is irányult az ágyútűz. A támadás most talán még hevesebb volt, mint december 27-én. Ezzel a támasztó pontunkra 6-8000 gránát hullott. Az oroszok ez alkalommal drótakadályaink szétrombolására japán vetítógépeket is használtak, amelyekkel hatalmas vasrudakat és traverzeket kúdtottak állásaink felé. Mindez azonban nem ingatta meg a hős védők ellenállását. A roham után ijesztő képe volt a csatatérnek. Állásaink előtt a drótakadályoknál valóságos hull-hegyek támadtak. Megbízható adatok szerint a támadásban harminchat orosz ágyalogozó vett részt, köztük egy fiatal újonckól alakított odesszai eszre, amely csaknem az utolsó emberig elpusztult. A többi ezredet is annyira megtizedelték, hogy a tartalékok nem voltak már elegendők a hiány pótlására és éppen ezért szünet állott be az oroszok offenzívájába.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi izr. jótékony négyzet közgyűlését az izr. hitközség templom épületi tanácsstermében január 22-én (szombaton) délután 5 és fél órákor tartja meg és arra Elcs Arminné alelnöknek meghívja az egyesület tagjait.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1916. évi január 22-én.

C. Bérlet.

C. Bérlet.

Rajnai Gábor vendégfellépéssel:

Itt először:

A revizor.

Vig'áték 8 felvonásban.

Közdete este fél 8 órákor.

Felvezető szervező:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Limbek János és fia első m. kir. szab. érekeporó gyára és temetés rendező vállalata.

Ifj. Szabó Sándor és neje szül. Klinger Emilia, mint a gyermekei a saját, ugyanevű az alulírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a forrón szeretett és felejtethetetlen jó édes-apa, nagypapa, após és rokon

Szabó Sándor,

nyugalmazott m. a. v. főraktárnoknak,

foljó évi január hó 21-én, reggel 6 órákor, életének 76 ik évében, rövid szenvedés után a Mindenható bölcs akaratához képest történt jobblétre szenderült.

A megboldogult kedves halott földi maradványait január hó 22-én délután 4¹/₂ órákor fogtak a felső temető halottas csarnokában a római katolikus szentegyház szertartással szerint beventeltetni és az ugyanottani családi sírhelyen az örök nyugalomnak átadni.

Az engedelmős szent-mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért foljó évi január hó 27-én d. e. 8 órákor fog a főtisztelendő minorita-atyák templomában az egék Uránk bemutatni.

Drága emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni!

Arad, 1916. január hó 21-én. 21

Hegedűs Antalné szül. Szabó Kornélia, Szabó Angela, gyermekei. Prielle Cornélia, féltestvér. Hegedűs Antal, veje. Szabó Bertuska, Szabó Sárika, unokái és a nagyszámú itterjedt rokonság, jóbarátok, ismerősök nevében is.

AKI a világháboru eseményeiről hiteles, alapos, gyors és pontos

tudósításban kíván értesülni, rendelje meg

Az Aradi Közlöny-t,

mely Magyarország legkedveltebb, legelterjedtebb vidéki napilapja és közleményeinek érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén a legolvasottabb ujság.

Az Aradi Közlöny-t

a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési orgaunum is.

Az Aradi Közlöny

mindenhová követti há olvasóját. A kiadókivétel bevonult előfizetőinek, a tábori postán pontosan utána küldi az Aradi Közlöny-t.

Tessék mutatványszámot kérni!

Flaubert:

Salambo

Uránia.

51

P. 7084/4—1916. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint birtokbirtóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutaknak a ménesi kir. kincstári uradalom és több máriaradnai lakos ellen az Arad-piskolai második vágány céljaira Máriaradna község határában szükséges területek kisajátítása ügyében a kártalanítási eljárás megkezdésére f. évi január hó 24-ik napjának délután 4¹/₂ óráját Máriaradna község közházához kitűzte s erre az összes érdekelteket hirdetményileg azazal idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanítási érdemleges határozat meghozatalát nem fogja meggátolni és az elmaradásuk miatt igazolásnak helye nem lesz.

Aradon, a kir. törvényszék, mint polgári bíróságától, 1916. évi január hó 11-ik napján. Szabó, s. k. t. elnök, Dr. Popa, s. k. t. tag. Dr. Jakó s. k. t. tag. 494

Ajánlunk kizárólag 1-ső rendű

Porosz

köszenet.

1-ső r. Porosz záberzei (Hindenburg)

kokszot 425

és Porosz

szénbrikettet.

Kicsinyben és nagyban a megrendelést kérjük leszállítás előtt 2-3 nappal eszközölni. — Iroda-telefon 987. sz. — Telep-telefon 292. sz.

Aradi Köszén és Koksz

Forgalmi Vállalat Arad,

Andrássy-tér 20. szám

SIROLIN "Roche"

szélbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki húzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, akik krónikus megcsóhurutban szenvednek, sirolint használnak.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét sirolin használata jelentékenyen osökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógy-szertárban és hárszertárban.

Apró hirdetések.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szilvák-ot

boszniai, elsőrendű, nagyban és kicsinyben elad: Färber Lajos. 558

2 cserépaállya,

gazdasági mángorló eladó Alsó-marospart-sor 4. sz. 527

Cirokseprőt

nagyban és kicsinyben elad: Färber Lajos. 552

Két új vastengelyes kocsit, megrendelésre lett készítve. eladó. Ertekezhetni lehet d. e. 8-10-ig. Cím a kiadóhivatalban. 562

Üzletátadás miatti

mindenféle élelmiszer igen olcsó árban kapható Andrassy-tér 8., dalikatos üzletben. 559

Gyümölcs iz-et

nagyban és kicsinyben elad: Färber Lajos. 554

Egy használt,

de jó állapotban lévő bicikli eladó Kölcsey-utca 8. sz. alatt. 538

Új butorhittel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 391

KÖLÖNFÉLE.

Pompés zamatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciá-ból. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 30 fillér és kész a legfinomabb, legkellemebb zamatu rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Hehs Vasas chinabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Paratlan vérképző és vértavító, biztos óvszer málárius fertőzések- és minden fertőzéstől eredő megbetegedés ellen egy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2-40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

**Költözők
figyelmébe!**

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 461

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
E42. Telefonszám 242.

325/916. szám.

Világos község előjáróságától.

Arverési hirdetmény.

Alulírott előjáróság közhírré teszi, hogy a Világos határában fekvő összes urbéres és zsellérföldeken gyakorolható vadászati jogot 1916. év április 1-től 1922. év március 31-ig hat egymásután következő évre 1916. évi február hó 9-én d. e. 9 órakor az előjáróság haszonbérbe adja.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, avagy másolatban kivehetők.

Világos, 1916. évi január hó 20. napján.

Stéger Vendel,

jegyző.

548

Huj Demeter,

bíró.

Kalodont

új csomagolás.

A mai viszonyok kényszerítenek bennünket arra, hogy közel 30 év óta forgalomban levő csomagolását a

„KALODONT“ fogcrémünknek

megváltoztassuk.

A tubus csomagolása ezután nem tokban lesz mint eddig, hanem redőzött dobozban, melynek jelzése és színezése ugyanolyan, mint a mi tubus címkénk, mely minden államban törvényileg védve van.

A világszerte ismert és mindenütt kedvelt „Kalodont“ ezután is mint eddig, felülmúlhatlan minőségben kerül forgalomba.

Sarg F. A. Fia és Ta.

WIEN, IV.

BERLIN.

Uránia:

Salambo

kedd, szerda és csütörtöki előadásaira számozott jegyek a mai naptól kezdve 1 koronás árban a Koch üzletben kaphatók. 61

Szent László-utca 1. számu házban, jelenleg Kovács Soma és társa által bérelt

üzlethelyiség

folyó évi május elsejétől kiadó.

Érdeklődhetni: a háztulajdonosnál, Szt. László-utca 1. 511

A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk,

ha a tüzelésnél

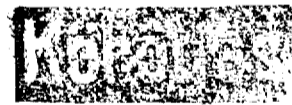
olcsó hulladék papírt

használunk. Nyen hulladékpapír kb. 50 kilós balekban csomagolva kapható: bálinként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Millió

ember használja

rekoldó, korot, elnyúlásos és torokhurut, felfűző és gőzös köhögés ellen 2 6516

Kaiser-féle mellpszillát

3 „Fenyőleveggyel“

6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismerő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 filléres dobozban.

Kapható: Szokoly Sándor, Hajós Arpad, Gutori Pál, Dees Kelemen, Breuer Flópp, Ring Lajos, Romnyai Mátya, Vojtek Kálmán, Krebs Géza, Berge Gyula, Vajdits György, Hehs Vilmos, Gótz Károly, Bernát János, Kárpáti János gyógyszerárban, Vajtek és Weisz drogeria, Hanzu Nestor — geria, Török A. és Társa „Anzyl“ drogeria Arad, Stodolai Dezső gyógyszerár Ujrad, Zombory János gyógyszerár Ujrad, Szentanna, Adler Lajos Gyula gyógyszerár M.-Pécska, Ora Részó Pankóta, Toffart Károly gyógyszerár Elek, Krausz Elemér gyógyszerár Glogovász Zsigmondovics Géza Irsi gyógyszerár Lippa, Székely Zoltán gyógyszerár Cserrmón, Bauer Károly gyógyszerár Koverme, Roxim János gyeg. U-Pécska.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűvel 12 fillér.

Vastagabb betűvel kivánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

TÁBORI POSTA.

Dolgi

Remélem a testvérek meggondolták a dolgot és maga is lehiggadt már? B. levelét megkapta? Üdvözzet: S. 27

LEVELEZÉS.

Két tiszt

szórakozás céljából két. uriférfy tisztességes ismeretséget keresi. Fényképpel ellátott leveleket „Szabadészen” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 568

Feltétlen

kölcsönös diskretilóval és anyagi érdekek kizárásával, művelt ur-asszony tisztességes ismeretségre vágyik fess, magas, szolid katoná. Leveleket „Tisztjelölt” jellegre kiadóhivatalba. 557

Két fess önkéntes

tisztességes szórakozás céljából, két művelt ur-asszony ismeretségre vágyik. Leveleket „Önkéntes” jellegre kiadó hivatalba. 556

ALKALMAZÁST KERES.

Hadmentes,

középkorú nős ember, magyar és román nyelvet periekt bírja, kisebb gazdaság önálló vezetésére ajánlkozik; érdekezéshoz is ért. Cim a kiadóban. 526

Egy idősebb

vegyeskereskedő segéd február hó 1-1 belépésre állást keres. Cime Bergincz Béla, Kápolnás. Krassó-Szörény megye. 551

Házvezetőnő,

ki minden házimunkát végez, ajánlkozik 2 éves kis fiával február 1-re magános ur, vagy ur-rdős, csekély fizetéssel. Cim: özv Jungné, Makó, Páva-utca 16. szám. 561

Intelligens, jóírású

hadmentes egyén pénztárnoki, rak-tárnoki, vagy utazói állást keres. Övadékkal rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 560

ALKALMAZÁST NYER.

Egy gyakorlott irodista, ki a könyvelésben jártas, vidékre felvétetik. Bővebbet: Körösvölgyi Pálkarsktár, András-y-tér. 558

Onállóan főzni tudó mindenek február 1-re kerestetik. Deák Ferenc-u. 29., III. em., 18. ajtó. 555

Irodai teendőkhöz jártas

ügyes hölgy azonnal alkalmazást nyer. A német nyelv tudása is megkívánatik. Ajánlatok „Ügyes” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 582

Vegyeskereskedősebbe

keresek könyvelésben és egyéb e szakmában jártas oly egyént (férfit vagy nőt), ki már ily minőségben alkalmazva volt. Ajánlatok Goldberger Gábor, Máros-borsa címre küldendők. 587

Hadmentes, szakképzett

gépészt, ki gőzfűrésznél már alkalmazva volt, modern magasnyomású stabilgép, valamint dynamo kezelésében jártas és a gőzfűrészbere-ndezésén előforduló javítási munkálatokhoz ért, azonnali belépésre keresünk honczói fűrészgárunkhoz. Ajánlatokat fizetési igényekkel Kornis Testvérek Arad, Vörösmarty-u. 1. címre kérünk. 543

Egy házmesterpár

március 1-re kerestetik Kölcsey-utca 8. sz. alatt. 589

Ujságkihordásra

déltánonként egy asszony felvétetik. Weiss Leo könyvkereskedés, Minorita-palota. 540

LAKÁST KERESNEK.

Gyermektelen házaspár

2, esetleg 3 szobás lakást keres május 1-re. Ajánlatok „Modern” címre a kiadóhivatalba küldendők. 191

Májusra

3 szobás modern lakás kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 564

INGATLAN.

Eladó

Bercsényi Miklós-utca 27. számú ház, nagy kenyérsülődéssel és felszereléssel együtt, esetleg bérbé is adó. 560

Modern magánház

6 szobás lakással, még 9 évig adómentes eladó. Bővebbet: Magyar-utca 18. szám alatt. 462

Eladó

a Fácán-utca 6. számú ház. 251

Aradi Első Takarékpénztár.

Meghívás

az „Aradi Első Takarékpénztár”

részvényeseinek

vasárnap, 1916. évi február hó 6-án délelőtt 10 órakor az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

75-ik rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Einöki intézkedés az alapszabályok 27. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1915. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 29. §-ának rendelkezése szerint az üresedésbe jött:
 - a) 2 váltóbiráló-bizottsági tagnak és
 - b) 3 igazgató-választmányi tagnak 2 évre történő megválasztása.
4. Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. c. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz-, vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaikat 1916. évi február hó 5-ig az alapszabályok 22-ik §-ának értelmében az intézet főpénztáránál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1916. január hó 15.

Az igazgatóság.